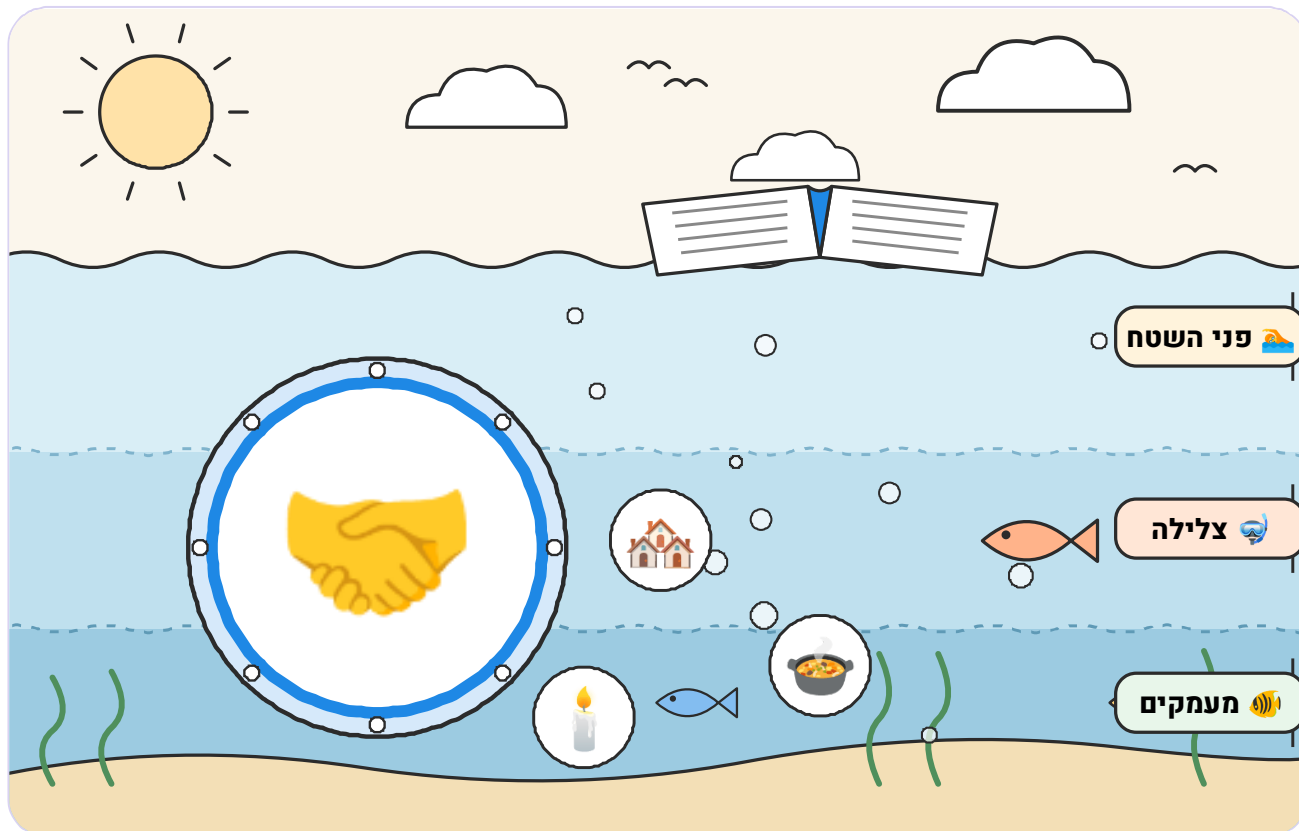

חוברת תלמיד · קריאה והבנה · חט"ב (לכיתות ז'-ט')

שייכות וגבורה אזרחית

קהילה שמחזיקה יחד בתקופה מאתגרת – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 6 הטקסט: ברחוב הרימונים, אף אחד לא נשאר לבד
- 7 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 8 חלק ב' – צלילה
- 9 חלק ג' – מעמקים
- 11 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 12 מפתח תשובות למורה

כלים לקריאה

- 2 דף האסטרטגיות
- 3 מפת הצלילה
- 4 סימניות לגזירה
- 5 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

חט"ב

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

מגיבים

מסכים/ה? לא מסכים/ה? למה?

מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה אקח איתי?

בזמן הטקסט

מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

מחפשים קשרים

סיבה ותוצאה, לפני ואחרי, טענה ונימוק.

לפני הטקסט

מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

מזהים סוג טקסט

סיפור? כתבה? טור אישי? כל סוג נקרא אחרת.

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט ☐

קראתי את כל הטקסט עד הסוף ☐

סימנתי מילה שלא הבנתי ☐

קראתי שוב את מה שלא היה ברור ☐

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים
ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: כתבה מקומית

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
התקופה הפכה מתוחה	המצב נעשה מלחץ ולא רגוע	
היחזמות	אלה שהעלו את הרעיון והתחילו לפעול	
בית המרקחת	מקום שבו קונים תרופות	
גבורה אזרחית	אומץ ועשייה של אנשים רגילים למען הקהילה	
לשים לב	לראות ולהתייחס למה שאחרים צריכים	

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- מה דעתי – ולמה?
- מה הייתי עושה במקום הדמות?
- מה הטקסט מלמד על החיים?
- איך הייתי ממשיך/ה את הטקסט?

השאלה שלי: 🖋

שייכות וגבורה אזרחית
חט"ב

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה – בלי שנאמר?
- מה פירוש הביטוי?
- איך בנוי הטקסט?

השאלה שלי: 🖋

שייכות וגבורה אזרחית
חט"ב

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 🖋

שייכות וגבורה אזרחית
חט"ב

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

המציב נעשה מלחיץ ולא רגוע	התקופה הפכה מתוחה
אלה שהעלו את הרעיון והתחילו לפעול	היוזמות
מקום שבו קונים תרופות	בית המרקחת
אומץ ועשייה של אנשים רגילים למען הקהילה	גבורה אזרחית
לראות ולהתייחס למה שאחרים צריכים	לשים לב
לפעול ביוזמה אישית	לא לחכות שמישהו יבקש
שיידעו שמישהו שם לב ואכפת לו	שאנשים ירגישו שרואים אותם
הם לא רואים את עצמם כגיבורים	כשתשאלו אם הם גיבורים, הם יצחקו

הטקסט · כתבה מקומית

ברחוב הרימונים, אף אחד לא נשאר לבד

לפני הקריאה

סוג הטקסט: כתבה מקומית. מה לדעתכם צריך אדם שנשאר לבד בבית בתקופה קשה – רק אוכל ותרופות, או גם משהו אחר?

הניחוש שלי:

מילון קטן

התקופה הפכה מתוחה

המצב נעשה מלחיץ ולא רגוע

היזמות

אלה שהעלו את הרעיון והתחילו לפעול

בית המרקחת

מקום שבו קונים תרופות

גבורה אזרחית

אומץ ועשייה של אנשים רגילים למען הקהילה

לשים לב

לראות ולהתייחס למה שאחרים צריכים

הערות שלי

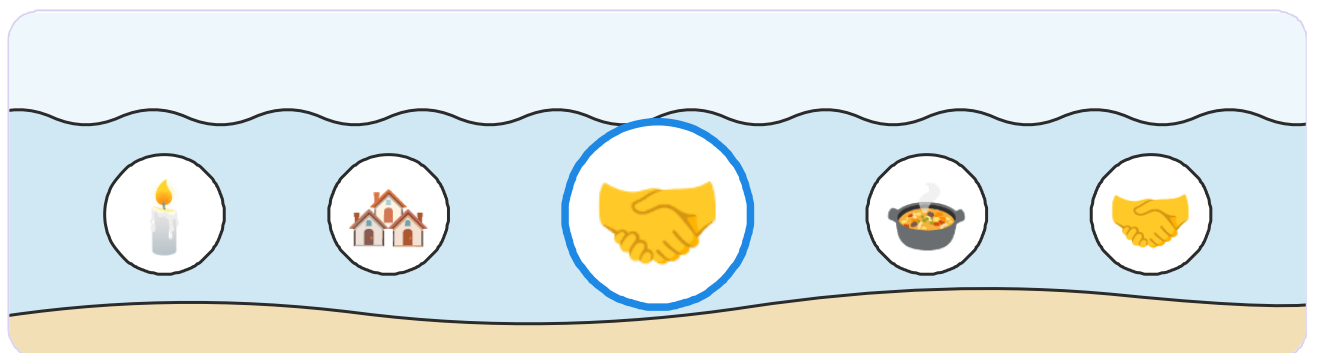
1 כשהתקופה הפכה מתוחה ובתי הספר עברו ללמידה מהבית, החליטו כמה בני נוער מרחוב הרימונים לא לחכות שמישהו יבקש. הם תלו פתק בכל כניסה: "צריכים משהו? תתקשרו אלינו." ומתחת – שלושה מספרים.

2 כבר ביום הראשון הגיעו שתיים-עשרה בקשות: תרופות מבית המרקחת, לחם, וגם בקשה אחת שהפתיעה אותם – "מישהו שפשוט ידבר איתי קצת". הבקשה הגיעה מאדון אליהו, בן תשעים, שגר לבד בקומה הרביעית.

תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

3 "חשבנו שנחלק משלוחים", מספרת יעל, אחת היוזמות. "גילינו שהדבר הכי חשוב הוא שאנשים ירגישו שרואים אותם." מאז, כל ערב מישהו מהחבורה מתקשר לאדון אליהו. הוא מספר להם סיפורים על השכונה לפני שבעים שנה.

4 אין להם מדים ואין להם מדליות. כשתשאלו אותם אם הם גיבורים, הם יצחקו. אבל אולי כך בדיוק נראית גבורה אזרחית: לא מעשה אחד גדול, אלא הרבה מעשים קטנים, כל יום, של אנשים שבחרו לשים לב.

שם: _____

ברחוב הרימונים, אף אחד לא נשאר לבד

חלק א' - שחייה על פני השטח

נאסוף מהכתבה עובדות ופרטים חשובים.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מה תלו בני הנוער בכניסות?

א פתק עם מספרי טלפון

ג תמונה

ב מודעת מכירה

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

איזו בקשה הפתיעה אותם?

א לחם

ג תרופות

ב מישוהו שפשוט ידבר

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

לפי הכתבה, מהי גבורה אזרחית?

א מעשה אחד גדול ומפורסם

ג לקבל מדליה

ב הרבה מעשים קטנים של שימת לב

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
ביום הראשון הגיעו עשר בקשות.	☐	☐
אדון אליהו גר לבד בקומה הרביעית.	☐	☐
בני הנוער קיבלו מדליות על מעשיהם.	☐	☐
אדון אליהו מספר סיפורים על השכונה לפני שבעים שנה.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: מספרים בקשות מדים פרסים

1. מתחת לפתק היו שלושה _____.

2. כבר ביום הראשון הגיעו שתיים־עשרה _____.

3. אין להם _____ ואין להם מדליות.

שאלות לפי עומק • חט"ב

ברחוב הרימונים, אף אחד לא נשאר לבד

(המשך)

שם: _____

חלק ב' - צלילה

נצלול פנימה: מה הכתבה מלמדת, ואיך היא בנויה?

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו הכתבה מגדירה גבורה אזרחית.
- סמנו בירוק מספרים ופרטים מדויקים שמוסיפים אמינות לכתבה.
- סמנו בקו את המשפט שמבטא את התובנה של יעל

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

צורך גשמי או צורך רגשי? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	גשמי 🍷	רגשי 🧡
תרופות	☐	☐
שיחה בערב	☐	☐
לחם	☐	☐
להרגיש שרואים אותי	☐	☐
סיפורים על השכונה	☐	☐

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין הביטוי מהכתבה לפירושו

א. הם לא רואים את עצמם כגיבורים

1. לא לחכות שמישהו יבקש

ב. לפעול ביוזמה אישית

2. שאנשים ירגישו שרואים אותם

ג. התמדה בעשייה יומיומית

3. כשתשאלו אם הם גיבורים, הם יצחקו

ד. שיידעו שמישהו שם לב ואכפת לו

4. הרבה מעשים קטנים, כל יום

משמעות ביטוי

צלילה • בין השורות

9

המילה "אזרחית" בצירוף 'גבורה אזרחית' מציינת...

א. של אנשים רגילים בקהילה, לא של צבא

ב. של עיר גדולה

ג. של אזרחים במדינה

שאלות לפי עומק • חט"ב

ברחוב הרימונים, אף אחד לא נשאר לבד

(המשך)

שם: _____

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

10

השוו בין מה שבני הנוער ציפו לבין מה שגילו בפועל.

מה ציפו?	מה גילו?	משפט מהכתבה שמוכיח

חלק ג' - מעמקים

עכשיו נחבר את הרעיון לחיים שלכם.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

11

מה עומר יכול לעשות? היעזרו בתובנה של יעל.

מקרה לבחינה: הדלת בקומה הראשונה

עומר, בן 14, שם לב שהשכנה המבוגרת מהקומה הראשונה לא יוצאת מהבית כבר שבוע. הוא רוצה לבדוק שהכול בסדר, אבל מתבייש כי הם אף פעם לא דיברו.

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

12

תכננו יוזמה קטנה לקהילה שלכם בתקופה מאתגרת: מה הצורך? מה תעשו? מי ישתתף? איך תדעו שהצלחתם?

שאלות לפי עומק • חט"ב

ברחוב הרימונים, אף אחד לא נשאר לבד

(המשך)

שם: _____

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

13

בני הנוער עצרו ושאלו מה צריך. כתבו על רגע שבו שמתם לב למישהו שזקוק לכם, לפי עש"ן ד"ק: עצרתי – שאלתי את עצמי – נשמתי – דמיינתי איך הוא/היא מרגיש/ה – הקשבתי.

שיח בכיתה

המעמקים • מעבר לשורות

14

מעגל שיח

- מי בקהילה שלכם 'שם לב' לאחרים?
- מה גורם לכם להרגיש שייכים למקום?
- האם מעשה קטן יכול להיות גבורה? מתי?

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

15

עצבו פתק חדש לכניסה לבניין שלכם, שמזמין שכנים לבקש עזרה או סתם לדבר.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת להבחין בין צורך גשמי לצורך רגשי.
			אני יודע/ת להסביר מהי גבורה אזרחית לפי הכתבה.
			אני יכול/ה להציע יוזמה קטנה לקהילה שלי.

כרטיס יציאה

שייכות וגבורה אזרחית • חט"ב

שם:

כיתה:

תאריך:

1. הבקשה שהכי הפתיעה אותי בכתבה ולמה:

2. משפט אחד שמסביר גבורה אזרחית במילים שלי:

3. צורך רגשי אחד שאני מכיר/ה בסביבה שלי:

כמה נהייתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה – חט"ב. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	א. פתק עם מספרי טלפון
2	ב. מישוהו שפשוט ידבר
3	ב. הרבה מעשים קטנים של שימת לב
4	1. לא נכון 2. נכון 3. לא נכון 4. נכון
6	„הדבר הכי חשוב הוא שאנשים ירגישו שרואים אותם...”
7	תרופות ← גשמי; שיחה בערב ← רגשי; לחם ← גשמי; להרגיש שרואים אותי ← רגשי; סיפורים על השכונה ← רגשי
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
9	א. של אנשים רגילים בקהילה, לא של צבא

יצרה: רוית ראש בן ישי

קוראים את העולם שלנו • שייכות וגבורה אזרחית • חוברת תלמיד לחט"ב

